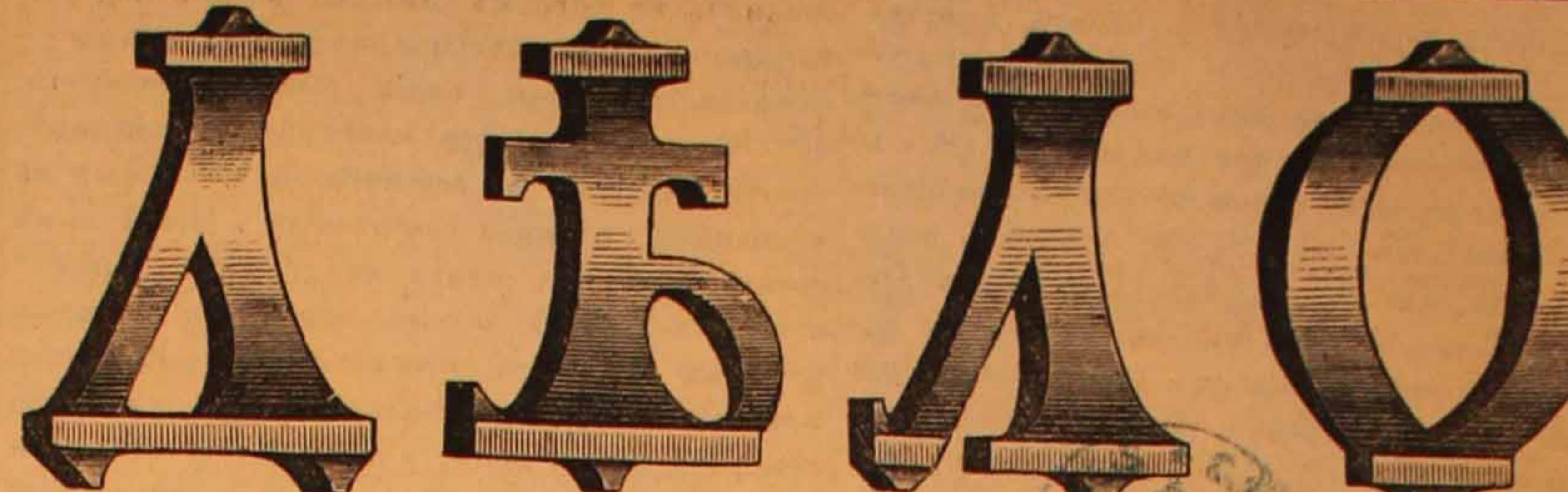

Виходить въ Львовъ ще Вторника, Четверга и Суботы
кажды рокъ свѣтъ) о 4-й год. пох. Литер. додатокъ,
кажды 15-го поспѣшного для кожного мѣсяца.
Редакція, адміністрація и експедиція подъ Ч. 44 улица
Галицка.
Всѣ хоты, посыпки и рекламації належать пересыпать
по адресу: редакція и адміністрація „Дѣло“ Ч. 44 ул.
Галицка.
Рукописи не возвращаются толькъ на попередніе вестери-
и.
Послание чилосто стоитъ 12 кр. а. в.
Отношенія принимаются по цѣлѣ 6 кр. а. в. отъ сімов
трехъ почтамъ.
Рекламації неопечатаній вольнѣ бѣз порта.
Предплату належить пересыпать франко (наилучше
поставить перековомъ) до: Адміністрації часописа „Дѣло“
ул. Галицка, Ч. 44.

До чого вже доходить ?!

Буди у насъ по селахъ, по мѣстахъ,
скрѣзъ трираменій хресты бѣзъ вѣківъ — и
нѣхто противъ нихъ не провадивъ вѣйны. А
були всякий тяжкій часы — неволѣ, гнету и
насилія... Ажъ ось недавно Єзуиты кликули:
„Трираменій хрестъ — шизма!“ — и по-
чалось при кончи XIX вѣку, вѣку нѣбы-то
релігійной терпимости и рѣвнoprавности
„господа“ рускихъ трираменій хрестовъ.
Бауитовъ коле въ очи хочь-бы найменша
„рѣжница“, которая показує окремость обряду
русскаго бѣзъ латинскаго — и гей-же шу-
кать способовъ, якъ-бы еи усунуты. Въ ны-
нѣшніхъ часахъ найлекшимъ выпрактикова-
ніемъ способомъ явлеяется окликъ „шизма!“ —
чому-жъ бы отже не послужитись нимъ и су-
противъ народно-руского знамени мукъ Спа-
сителя міра ?

Бауиты доси не мали ще и de jure и
теперь не мають якои небудь власти екзеку-
тивной въ Галичинѣ, которая остає подъ пра-
вительствомъ Австрії. Се фактъ. А хто
булъ-бы пересвѣченый о тѣмъ, що Єзуиты
de jure мають власть екзекутивну своихъ
засудовъ и декретовъ, — тому скажемо про-
сто, що не має понятія о устрою нашої дер-
жавы. А если дучится, що якій политичній
трибунъ выдастъ якій екзекутивній розпорядженіе
на руку декретамъ Єзуитовъ, розпорядженіе
котре стоїть въ повній суперечності съ
всіми законами державними и краевыми, свѣт-
скими и церковными, — то се треба класти
на рахунокъ або індивідуальнихъ симпатій и
антіпатій дотичнаго урядника, або незнанія
законовъ. Противъ такихъ розпорядженій слу-
житъ покривденіемъ сторонамъ рекурсъ —
не до милосердія та доброй совѣсти Єзуи-
товъ, — але до высшихъ властей политич-
ніхъ: до ц. к. намѣстництва, до ц. к. мини-
стерства и до ц. к. адміністраційного трибу-
налу. Такъ а не инакше треба отнестися и
до слѣдующого факту :

З Тысъменицѣ пишуть намъ :

„Ц. к. Староство въ Томачі (а взглядно
иступникъ того-жъ, комісаръ п. Остовскій)
выдало минувшого тыхъ письменный на-
казъ комітетамъ церковнымъ въ Тысъменици
и въ Остринѣ, щоби не важилися ставити
трираменій хрестовъ на церквяхъ въ Тысъ-
меници и Остринѣ, бо (пише ц. к. Старосто):
„Stanislaw trójramiennych krzyzów jest przez Wy-
dział i wladze duchowne wzbronione, albo-

wiem budzi podejrzenie sklonnosci ku schyzmie i
moze byc pryczyną zaburzeń...“ Дальше ц. к.
Староство дава наказъ жандармамъ інтервеню-
вати на случай, коли бѣ громады Тысъменици
и Остринѣ таки обетали при своїмъ и стави-
ли на церквѣ трираменій хресты. Підъ ко-
нецъ ц. к. Староство кладе цѣлу отвѣчальність
на предсѣдателівъ комітетовъ церковныхъ въ
Тысъменици и Остринѣ. Оба предсѣдателі ко-
мітетовъ оо. Абрюсовскій въ Тысъменици и
Вергановскій въ Остринѣ внесли жалобу до
нашої митрополичної Консисторії у Львовѣ.
Цѣкаво, що зробить съ тымъ дѣломъ наша
Консисторія?“

Цѣкавій рѣчи! Однакожъ що найцѣкав-
вѣніе, то ось що:

1) Власть политична не має права мѣ-
шатися до обряду церкви.

2) Нема и не може бути нѣкакого закона
або розпорядженія правительственного, зборо-
вуючого трираменій хресты.

3) Власть духовна власне узнала трира-
меній хрестъ знаменемъ рускої церкви.

4) Обовязкомъ властей политичніхъ есть
власне: дбати про те, щоби нѣхто не напа-
давъ на крестне знамя руского обряду и тымъ
не викликавъ „забурень“.

Си точки постараємося обговорити об-
ширнѣше другимъ разомъ, — а теперъ ще
лишь викажемо свое велике здивованіе, якъ
у насъ може ажъ до такого доходити? !...

Середній школы въ Галичинѣ

въ рр. 1875—1883.

II. Шо коштууютъ наша середній
школы?

(Дальше.)

Кошты, які на удержаніе школъ серед-
ніхъ крѣмъ скарбу держа ноносять мѣста, не
дадутся докладно на гроши обчислити, такъ
якъ боляща часть датковъ впливавъ натуорою.
Въ загалѣ причинки мѣтъ до удержанія на-
шихъ середніхъ школъ можна подѣлити на
слѣдуючій рубрики :

1) Умѣщеніе заведенія въ будынкахъ чи
то умысно на ту цѣль забудованыхъ коштомъ
громады або при субвенції рядовѣй, чи то на-
нятыхъ громадою. Въ той способъ умѣщенныхъ
єсть 16 заведень цѣлковито на коштъ громадъ
мѣсткіхъ, одно заведеніе въ части, а одно въ
будынку, выставленомъ мѣстомъ за субвенцію
рядовою въ сумѣ 30.000 зп. (въ Бродахъ). Сякъ

чи такъ, мѣста даютъ умѣщеніе 18-ти заве-
деніямъ.

2) Удержаніе будынку школьнаго въ до-
брѣмъ станѣ, помешканье для директора и при-
слуги школьнаго, асекурація будынку, опаль,
оплата для прислуги школьнаго, свѣтленіе.
До тої рубрики причинаются громады мѣ-
сткій при 16 заведеніяхъ въ болящій або меншій
мѣрѣ.

3) Датки грошевій и то або одноразовій
або постійній, впливавочій або до касы гимна-
зійної на средства науковій, або до фонду
наукового. Въ р. 1883, до котрого относяться
всѣ та рахунки, толькъ одно мѣсто Дрогобичъ
вложило одноразовий датокъ въ сумѣ 1000 зп.,
а крѣмъ того конвентъ оо. Цистерцівъ въ
Щиржиці въ силу обовязуючої фундації зложивъ
суму 1.050 зп. на гимназію въ Новомъ
Санчи, котру то суму має складати постійно
що року. На средства науковій вложили въ
тому роцѣ мѣста толькъ для 7 заведень суму
4320 зп., а то Самборъ 150 зп., Ясло 500 зп.,
Львовъ для гимн. Франца Іосифа 500, для
високої школи реальній 945, Станиславівъ
для гимназії 525, для високої школи реальній
1000 зп. и Стрый 1000 зп. Въ кончи до
фонду наукового 11 мѣсть вплатило 56.289 зп.,
зъ чого значітій суми припадають на Дро-
гобичъ (18.000), Броды (7240) и Коломию (6000).

4) Рѣжній іншій видатки, будь одноразовій,
будь постійній. До одноразовихъ датковъ
належить: отступленіе грунту підъ будову
школы (Львовъ для четвертого гимн.), внутрѣ-
шне урядженіе школы (для 8 заведень); до
постійныхъ датковъ зачислимо плату для су-
плентовъ испытавшихъ (въ Бучачи, въ сумѣ
1.200 зп. черезъ два роки 1883 и 1884) и що-
рочну направу внутрѣшнього урядженія (для 6
заведень). За то зъ одного заведенія (високої
школи реальній у Львовѣ) побирає мѣсто
такси вступній и половина оплати школьніхъ.
Зводячи до купы всѣ видатки на галиц-
кій середній школы, одержимо слѣдуючій ра-
хунокъ :

1) Правительство дава, якъ було
виказано вище, безпосередно
зъ касы 669.107 зп., а вчисля-
ючи туди певній поменшій вы-
датки остаточно . . . . . 677.282 зп.

2) Правительство умѣщує 8 гимна-
зій въ будынкахъ скарбовихъ,
чи, числачи чиншъ бѣзъ кож-

Предплату на „Дѣло“ для Америкъ: для Россіи:
на цѣлій рокъ . . . . . 12 кр. на цѣлій рокъ . . . . . 12 рубл.
на півъ року . . . . . 6 кр. на півъ року . . . . . 6 рубл.
на четверть року . . . . . 3 кр. на четверть року . . . . . 3 рубл.
за дод. „Бібліотеки“: за дод. „Бібліотеки“:
на цѣлій рокъ . . . . . 16 кр. на цѣлій рокъ . . . . . 16 рубл.
на півъ року . . . . . 8 кр. на півъ року . . . . . 8 рубл.
на четверть року . . . . . 4 кр. на четверть року . . . . . 4 рубл.

на саму додатокъ: на саму додатокъ:
на цѣлій рокъ . . . . . 5 кр. на цѣлій рокъ . . . . . 5 рубл.
на півъ року . . . . . 2.50 кр. на півъ року . . . . . 2.50 рубл.
на четверть року . . . . . 1.25 кр. на четверть року . . . . . 1.25 рубл.

Для Запорізької, сирбської Россії:
на цѣлій рокъ . . . . . 15 кр.
на півъ року . . . . . 7.50 кр.
на четверть року . . . . . 3.75 кр.

за дод. „Бібліотеки“: за дод. „Бібліотеки“:
на цѣлій рокъ . . . . . 19 кр. на цѣлій рокъ . . . . . 19 кр.

додатокъ будынку пересѣчно по зп.
3.000, вынесе . . . . . 3.000 , 24.000 ,

3) Правительство дава помешканье
5 директорамъ въ будынкахъ
скарбовихъ, чи, числачи одно
пом. по 300 зп., вынесе . . . . . 1.500 ,

4) Одноразова запомога прав. для
школы реальній въ Ярославѣ . . . . . 500 ,

5) Мѣста складаютъ до фонду
школьного . . . . . 56.289 ,

6) Субвенція м. Бучача для двохъ
суплентовъ . . . . . 1.200 ,

7) Мѣста даютъ помѣщеніе 16-ти
школамъ середнімъ, чи числачи
пересѣчно по 3.000, вынесе . . . . . 48.000 ,

8) Кошти удержанія въ добромъ
станѣ 14 будынковъ, пересѣчно
по 200 зп. . . . . 2.800 ,

9) Мѣста даютъ помешканье 11
директорамъ, чи числачи по
300 зп., чинить . . . . . 3.300 ,

10) Мѣста при 6 заведеніяхъ опла-
чують прислугу школьнаго по
300 зп., разомъ . . . . . 1.800 ,

11) Мѣста даютъ опаль для 13
школъ середніхъ, вартости по
400 зп., разомъ . . . . . 5.200 ,

12) Мѣста даютъ свѣтло для 8 шк.
серед., числачи по 20 зп., вийде . . . . . 160 ,

13) Дотація мѣсть на средства на-
уковій для 7 заведень . . . . . 4.320 ,

14) На спрвленіе и направу зна-
дѣбъ школьн., для 6 заведень . . . . . 1.000 ,

15) На гимназію бучачку въ фунда-
ції Николы Потоцкого рѣчно . . . . . 5.000 ,

16) На гимназію бережанську въ
фундації рѣчно . . . . . 3.000 ,

17) На гимназію новосандецку бѣзъ
оо. Цистерцівъ . . . . . 1.050 ,

18) Оплаты и такси учениковъ . . . . . 135.868 ,

Сума видатковъ въ 1883 роцѣ . . . . . 972.269 зп.

Зъ тої суми 72.3% выпадає на державу,
12.5% на мѣста, 14% на самыхъ учениковъ,
а 1.5% на фонды приватні.

Розчилюючи цѣлу суму видатковъ, иду-
чихъ на удержаніе середніхъ школъ въ Га-
личинѣ на 29 тыхъ-же школъ, на 12.237 уч-
никівъ, на 78.508 километровъ кв. обшару Га-
личини и на 5,958.907 єи мешканцівъ, поба-
чимо, що кожда школа середна коштує перес-
ѣчно 33.480 зп., на кожного ученика выпадає
79 зп. 20 кр., на кожний километръ іде вы-

здоложенiem swojej naylaskawszej Relacyji Nay-
wyrszym Rzadom Kraiowym naydobrotliwiy przed-
lozyć z tym dołożeniem raczył, by takowe Przes:
Urządowi Cirkularnemu oświadczenie raczyły, by
znoję pensyi należące się quantum JX. Parochi-
wi Źrebieckiemu 19 fl. 42 kr. i 8 fl. odcieć, a do
inwentarza Byleckiego dołożone zostały, abym ia
nadal spokojnym był i od JX. Parocha krzywdy
nie ponosił.

Rejestr
zabranych dochodowych z Parafii Krynicy pienię-
dzy przez JX. Źrebieckiego Parocha wsi Byloza i
Krynicy po zapadlym iuz Wysokiego Gubernium
wzgladem kooperatorow Dekreco — nieslusznje
zabranych.

1mo. JX. Źrebicki wziął za Slub od Imo. P. Ka-
canowskiego z Krynicy 20 zlr.

2do. Wziął z Prażdnu na Roždestwo Preświatoy Bohorodycy 15 zlr.

3to. Wziął na Stritenie z Prażdnu 1

датку 12 зр. 35 кр., а кождый мешканец Галичини дає на нихъ 16 кр.

(Дальше буде.)

Выставка краєва въ Тернополі.

(Кореспонденція „Діла“)

Ось тута въ нашому мѣстѣ наставъ незвичайний рухъ, а на вѣтѣ прибрала столица Подѣла святочный видъ. Въ середу 12 (24) с. м. стягнуло чи мало народа открытие „Народної Торговлї“, о тѣмъ мы вже писали окремо. Въ пятницю слѣдувало зновъ открытие краевої выставы огородництва, пчольництва и промислу домашнаго, устроеної заходомъ тутешнаго отдѣлу галицкаго господарскаго товариства. Лишаючи до слѣдуючихъ чисель подробне спроваданье о сїй выставѣ, розкажемо нынѣ про саме торжество открытия и подамо поки-що лишь загальний єи образъ.

По богослуженяхъ, отправленыхъ въ середній церквѣ и єзуїтскому костелѣ, удалась доволъ малочисленна публичность, переважно галицкій шляхтичъ, мѣжъ тими кн. А. Сапіга и гр. Волод. Дѣдушицкій, троха мѣщанъ та урядниковъ и ремеслениковъ, до прекрасного парку мѣскаго, въ котрому устроена выставка. Мѣжъ гостями бачили мы такожъ пп. Володислава и Тадея Федоровичівъ, яко найголовнѣшіхъ участниковъ выставы. Дощь, а по части и припадаюче на сей день свято Вознесіння Ч. Хреста були причиною малочисленної участіи публики. При входѣ до огорода повитавъ достойныхъ гостей бургомистръ дръ Л. Кузьминський короткою промовою, по чѣмъ всѣ удались до головного павilonу выставового. Тамъ отпрашивъ кс. Янєръ водосвятіе и поблагословивъ выставу. Оттакъ промовивъ гр. Козьбродскій яко протекторъ и оголосивъ выставу открытою, а інспекторъ Михаловскій, яко предѣдатель мѣщцевого отдѣлу товариства огородничо-пчольничого, поднѣсъ значеніе выставы для поднесенія господарства и промислу, згадавъ про трудности, які мають одолѣвати комитетъ выставовий, а въ другої сторони про щиро підмогу поодинокихъ корпорацій и властей автономичныхъ.

Побеля тыхъ формальностей почала публика оглядати поодинокій отдѣлъ выставы. Переважна часть предметовъ умѣщена въ доволъ просторомъ головномъ павilonѣ, котрый складається въ трехъ отдѣлѣвъ и ротунды. Правобочъ отъ головного павilonу находятся оскремій павilonы п. В. Федоровича въ Єкна, гончара Я. Прыгарского въ Товстого, медвѣника Чинського въ Ярослава и отдѣлу тернопольского товариства господарскаго. За головнымъ павilonомъ умѣщениіи нарады господарчій тутешній соблки рѣльничої и павilonъ выробівъ закладу сиротъ въ Дроговыжи, а дальше пасѣка. Заразъ при входѣ на выставу ударяє око кожного Русина, що тая выставка krajowa умѣстила якъ на головномъ павilonѣ такъ и въ поодинокихъ отдѣлахъ написи включно польский. Спершу здавалося намъ,

що и нашъ тернопольскій комитетъ выставовий прогрѣшився такою короткою памятою до руского языка, якою вызначаются наші власти автономичній при кождой нагодѣ, що ходить о прилюдніи манифестацію цѣлого краю, обохъ краевыхъ народностей, рускої и польскої, а не самого лишь народа польского. Однакъ опселя дізнались мы, що не коротка память тутъ виною, бо що завчасе домагавася членъ комитету, вйтъ въ Черниговець, п. Керничин, щобъ по-при польскихъ були и рускі написи. Але нашъ патротишка откликнули се справедливые домаганье, по чѣмъ п. Керничинъ виступивъ въ комитету. Жаль только, що інші Русини комитетові не являлисѧ на засѣданняхъ, а другій, що були, не дочули сего внесенія и тому не поперли домаганія п. Керничиного. Такъ отже показали тутешній шовинисты польский, що навѣть такою марною концепцією, де розходиться о висланнѣ кольканайція рускихъ буквъ, отъ нихъ сподѣватисѧ годъ. Нехай же се буде ро aeterna memoria! Только всего, що умѣщено одну синю-жовту хоруговку на покрвлю. Се вже буде въ Русинії досить, а впрочемъ вольно (бо що і то могли отмовити!) кождому выставцеви на своихъ предметахъ дати по-при польскихъ и рускі написи. Коли-жъ уже мы згадали про хоругви, такъ цѣкаво рѣчу буде для читателівъ дізнатисѧ и про економію нашого комитету. Ось комитетъ вважає на хоругви самого найлучшого тибету въ рѣжихъ краскахъ 32 метри и заплативъ за се 49 зр., коли сю прислуго могла зробити взычайна матерія, що не стояла бъ и десятки. Але се вже традиційна економія: zastaw si a postaw si! Идучи за сею народовою традицію комитетъ заангажувавъ музику війскову на цѣлій чась выставы черезъ бѣсѣмъ днівъ (бо замкненіе послѣдовавше діверса въ сей четверть) и платитъ по 50 зр. денно, значить сама музика коштує 400 зр. Choć bieda, to hoc! Вправдѣ бѣзъ того могла обйтисѧ выставка краєва у Львовѣ (1877 р.), але тутъ годъ було отмовити такої пріємності шляхтичамъ, що въхались такожъ на здогони єонні д. 28 і 29 м. м. Коли такъ будуть господарувати наші економисты народові, то небавомъ наша Галилея добореся до самого краю...

ДОПИСІ.

Зъ Сокальщины.

(Читальня въ Сокали. Русь сокальска спить, якъ заклята.) Переїзжаючи днія 9 вересня черезъ Сокаль, вступивъ я до дому, въ котрому мѣстится філія общества Качковскаго разомъ зъ мѣщанською читальнюю. Цѣль моя була — перечитати деяку газету и дещо цѣкавого дізнатисѧ. И въ самомъ дѣлѣ довѣдався я о деякіхъ рѣчахъ, котрій годѣ промовчати и не подати до ширшої вѣдомости.

Поминувши вже то, що въ читальній сокальской такій порядокъ вадрцевий и така чистота, яку можна хиба у Львовѣ въ рускій духовній семинарії побачити, заставъ я тамъ що ѹшо. А именно середъ хаты около

столика, на котрому лежали зо давѣ подерти жеви тому за єго широ-руске серце, честь священику, що дававъ добрый примѣръ душевенству и народови, боронивъ щиро и вузістю св. обряду руского и народності рускої! Тожъ збораній священики, коли пріїшли выпити прощальну чарочку на „будете здорові“ и настъ не забувайте — прославлени, а такъ само и прощаний деканъ о. А. Зарецкій. Щасливий деканатъ, де проживати же сей новного характеру мужъ, щасливий сусѣдъ!

Однакъ при случаю такъ торжественіе хвилѣ стався въ Зарудо фатальний контрастъ. Послухай Вар. Ординарія, послухай Вісіониць. к. к. Намѣстництво, Священство въ Народѣ рускій! — Закутокъ вашъ стався ареною единою подобною якъ въ Залізціяхъ, а въ каміні посерединѣ добра оо. Домініканцівъ въ Зарудо. Холмчакъ той кидався на трираменій скобене и кидавъ на землю підъ свои неправицій ноги! Оповоїмъ достовѣрно нагій фактъ, якъ вийшовъ въ усть провізорія церкви рудецкої.

Коля всѣ збралися въ церквѣ на пасасть, тронуло се кожного дуже, якъ чинний, а спровадженій бѣзъ нашого руского путь-тирохъ вежочкахъ З-раменными хрестами, а хрестными. Коли ми такъ дивувалися, вони намъ въ бесѣду провізорія церковного и каже: „Волїли они тоді, якъ я тую цимівю хрестъ и церковь нашу такъ заਬечастити! А було то такъ. Нашъ о. деканъ спровадилъ ще ворію въ гроща церковного, отъ таку, якъ тепері по другихъ церквяхъ можна бачити. Я и їду, якъ взычаемъ, черезъ нашъ добрь. Аль и кажутъ менъ стати, бо, мовляли, хочу на ючи нѣчого злого, отбивъ на лихо вѣко паки. „А вы шизматики, вы запроваджуєте у своїхъ церквѣ шизму та отъ спровадили себѣ шизматикій хрестъ!“ — та ваяли: отали поперечку хреста и кинули підъ ноги... — Сохрани насъ Господи бѣзъ навасти!...“ (Слова проєздила.) Дальше писати перо не служить...

Добре сказавъ о тѣмъ нападѣ нашъ Вар. о. деканъ въ день Честного Креста до зборанія! Ваші пань-кендиць, напавши на амандість моси церкви, голосили передъ Вами, що они тутъ господарь. Тымъ часомъ я освѣчаю, що я нимъ тутъ є и ушибнуся за учнену кривду церквѣ и обрадови, менѣ і Вамъ. При тѣмъ знайте, що Ваші кендиць суть тутъ господаремъ — але на своїй оборѣ... Коли то я отмовлявъ власъ бѣзъ католицкої церкви або св. римского престола? Коли учивъ іншої, якъ християнсько-католицкої вѣри? На та отповѣдь народѣ два разы: „Нѣколи, нѣколи!“

И сей кендиць холмчакъ має мати надїю стати парохомъ въ ласки оо. Домініканцівъ Зарудо! И сей холмчакъ важився подаватисѧ тепері на завѣдателя Заруда по уступленію о. Заріцкого! И сего холмчака вносить половина на пьедесталь „мученика“-католика холмскаго, а прецѣ самъ дні мавъ колись сказати: „Na pie wyladono z Chelmu za unia, ale za polityczne...“ Я самъ чувъ на своїй уши въ р. 1879 въ горїшній рефектари оо. Домініканцівъ въ Підкаменю, де я мимо своїхъ столомъ засѣти мусѣвъ, въ усть того холмчака: „Ja umiem z waszego obrządku tylko wie do pieśni: „Пречистая Дѣво мата“ a wiejor nia. Правда! Але дѣ-жъ дні научився хрестъ святого обрѣзувати и дѣ-призбирати гроші назиплаченіе посереди въ Заруду? Чи зборавъ єго въ шизматиць-блїть Холмѣ въ рускій книшѣвъ, чи може въ тихъ запомогъ, що єго рукою ухвалює соймъ для Холмчаковъ въ податкову „руського хлопа“? Очевидно и зъ одного і въ другого.

Рускій поль деканату зборовскому.

Соймъ краєвий.

8. Засѣданье зъ дні 30 вересня 1884.

Отпустку получили пос.: Земляковскій до пітницї, а Гнойницькій до пітницї, въ Гнойницькій

3) Изъ „Regestru“ о. Березинського видимо такожъ по троха стань економичній двохъ верстъ населенія руского, замешкаючого Криницею. Ти двѣ версты, се хлопи и шляхта загонова чи тамъ ходакова. Въ тихъ трехъ лѣтахъ, о которыхъ говорить жалоба, брали слюбъ два шляхтичъ и два хлопи. Хоть бы пропустити, що шляхтичъ були якъ-разъ першій багачѣвъ на все село, а хлопи належали до найбѣднѣшихъ, то все таки рѣжниця въ оплатѣ слюбомъ мѣжъ одними а другими есть такъ значна, що кидавъ по троха съвѣтло й на ту рѣжницю супольну, яка тогды заходила мѣжъ такими дробными шляхтичами а хлопами. Хлопи робили панщину, а шляхтичъ не робили — ось той муръ, который супольно, а въ наслѣдокъ того и економично роздѣлявъ однихъ бѣзъ другихъ. Шляхтичъ робивъ на себе, вольний бувъ бѣзъ фѣрманокъ, шарварківъ и дачокъ панськихъ — и мѣгъ при тоги дишевизнѣ доробляти, такъ що й спровадѣ мусѣвъ бути богатшій бѣзъ хлопа, и мѣгъ за платити 8—20 зр., тамъ дѣхлопъ мѣгъ заплатити 1—5 зр. По внесеню панщини, коли той фатальний перерубъ мѣжъ шляхтою а хлопами упавъ, змѣнилисѧ обставини. Правда, хлопи, пересѣчно беручи, богатшими не стались, а декуды й геть-геть ще вѣднѣли, — але ѹ шляхта загонова звялась ѹєрѣмъ и не только зробивалась економично съ хлопами, але декуды упала ѹєрѣмъ бѣзъ нихъ і съ смуткомъ нагадувъ теперъ ти добрій часи, коли то „небожчикъ“ дѣдуно зъ слободъ плативъ 5 дукатовъ. Та только-жъ то лихо, що ти „добрій давній часи“ далеко не для всѣхъ були добрыми!

Н.Ф.

Подорожній.

Зъ Зборова.

(Прошанье о. деканъ А. Заріцкого. — Холмчакъ-хрестоборець). Днія 27 вересня с. р. прощало содеканальніе духовенство, зборане на соборѣ деканальному въ Зарудю, свого декана Вар. Алексея Заріцкого, который по 12 лѣтній урядѣ декана переноситься тепері на пароха Турѣ великої коло Долини. Прощальній сей соборѣ бувъ дуже торжественно настроений, а то єз того поводу, що священики розставалися съ настоятелемъ, который въумівъ вести урядъ своїй правдиво по бг҃ївеки, въумівъ при тѣмъ бути популярнимъ для содеканальнії братії и не перестававъ сусідувати мило и щиро въ своїй сторонцѣ. Честь му-

рым оплесками свое узанье артистамъ отдавала.

— Въ народно-рускомъ театрѣ въ Тернополи представлена буде въ суботу днія 4 л. жовтня трагедія Шиллера „Интрига и любовь“, а въ неділю 5 л. жовтня народна мелодрама Иондора Воробьевича „Новый дѣвникъ“ въ 4 актахъ.

— Якъ у насъ свобода? Зъ поль Сокала пишуть намъ: Якъ вѣдомо, заходомъ читальнѣ въ Розджаловѣ устроенный бувъ вокально-декламаторскій вечерь въ честь уродинъ С. В. цѣсаря въ компанії школъній. Голова читальнѣ, о. Фолистъ, добставъ бувъ позволенъ зъ краевою рады школъною. На сей вечерь бувъ запрошенъ межъ іншими такожъ замѣдатель мѣщевого обшару дѣржокого, п. Шостаковскій, который удає приятеля громады и провітвъ. На другій день по тѣмъ вечерку той самъ п. Шостаковскій побѣхавъ до Сокала и тамъ передъ старостою и инспекторомъ школънімъ на говоривъ не отвореній рѣчи на читальню и на згаданий вечерь. Инспекторъ покликаетъ сейчасъ мѣщевого учителя, напавъ на него за те, что бѣль не заборонивъ вступу до комната школъної, и загрозивъ ему супензіемъ, хочь, якъ кажу, краевою радою шк. выразно на письмѣ далъ на вечерь позволеніе. П. староста знову завѣзъ письменно голову читальнѣ о. Фолиста, чтобы приславъ ему декламацію „Галич“ Корнила Устійовича, выголосилену въ сей вечерь. Що бѣль тамъ знайшовъ противозаконного не знаемо, — та може незадово-го почувсмо. Тако то у насъ свобода! — Свѣтъ.

— Въ головибѣ урядѣ полиційнѣмъ у Львовѣ „стара“ урядники не умѣють по руски читати. Се-жъ препѣ Галицка Русь, се препѣ Львовъ! Не буде „секатурою“ — коли мы скажемо, що таки муштятъ умѣти читати по руски хто, хто есть ц. к. урядниковъ у Львовѣ!... На теперъ лишильсь только.

— Въ урядѣ почтovихъ въ Липиції дельшиї нема рускихъ друкорѣбовъ почтовыхъ. Руцини тамошніи нехай удаються съ жалобами просто до ц. к. Дирекції почтъ у Львовѣ.

— Цензура россійска сконфисковала серпневый выпускъ „Вѣстника славянскаго благотворительного общества въ Петербургѣ“ въ той причинѣ, що въ тѣмъ выпуску мѣстилася статя неприязни Австроїї.

— Зъ Кракова доносять до „Neue fr. Presse“, що тамъ выкрыто новый заговоръ соціалістовъ, который мавъ на цѣли отобрать житѣе двомъ урядникамъ, що показалися найбільше ревнными въ сподіянію польскихъ соціалістовъ. Осьмъ особѣ арештовано; мѣжъ тими одну женщину.

— О. Ауна Питтингъ, капелляр въ Стремильчи, дек. хохольскаго, одержавъ похвальну грамоту и архіерейске благословеніе за труды и ревностъ при построеніи церкви въ Стремильчу.

— Въ Перемышлі отбувався 28 и 29 вересня третій загальний зборъ товариства лѣсниківъ, на который мѣжъ іншими прибули такожъ два делегати ческого товариства лѣсниківъ именно кн. Ф. Шварценбергъ и лѣсникъ Ценкеръ.

— Въ Кинашевѣ коло Рогатина, якъ звестно, заливавша мѣжъ селами спѣвъ хоральний, а статуты читальнѣ предложеній вже ц. к. намѣстництву. Кромѣ того есть тамъ и нова хороша церковь, которая украшается въ серединѣ. Коли тая нова церковь буде зводѣнь укінчена, то на мѣсце старої стане дѣмъ громадскій, призначений на радицію и читальню. Всѣхъ тихъ дѣмъ пружиною и душою есть тамошній парохъ, о. Левт Адвоковскій. Онъ подаєтъ гадку до того всего, що подвигає село, та підносить духа народного; бѣль и теперъ тихъ дѣлами кермис и маємо повну надѣю, що спѣвъ хоральний и читальню небавомъ стануть примѣромъ цѣлому повѣтству рогатинському. Шасть Боже!

— Именованіе. Львовскій вищій судъ краевый именованіе М. Тужаньского, пров. адъютанта судового въ Петровачу въ Боснія и практикантовъ судовихъ: Изидора Карасинського, И. Нивинського, Теодора Олековиць, Вінкентія Крігслайзена, Дениса Грабинського, І. Грабинського, А. Дренговича, Теофіля Ясиницкого І. Шерфа авокультантами судовими. — Краева дар. скарбу именувала асистента цлового В. Тишковскаго и респіцієнта сторожи скарбової А. Губера цловыми поборцями, а поручичною 90 полку пѣхоты Віктора Малиновскаго и практиканта цлового Зенона Казаньевича асистентами цловими.

— Загальний зборъ ц. к. урядниковъ отбудеся въ неділю 5 жовтня о 3 год. по полуодніи въ великой сали „Народного Дому“ въ цѣли нарадъ о внесеніи петиції о побольшевіи додатку активальному. Тымчасовий комитетъ просятъ о якъ найчисленнѣйшу участії. Порядокъ дневный нарадъ есть слѣдующій: 1) Вибіръ предсѣдателя черезъ ак്ളамацію. 2) Справданье зъ дотепернѣшою дѣяльністю. 3) Дискусія надъ внесеніемъ петиції о підвищеніи додатку активальному для львовскихъ урядниковъ державныхъ. 4) Вибіръ тѣснѣйшого комитету для сей справы. 5) Внесеніе.

Вѣсти зъ Аепархії Львовской.

На конкурсъ розписаніа пар. Лисѣвцѣ, дек. скальского, надана приватного; речанець до 20 л. падолиста 1884 р.

Въ пропозицію принятія: А) На Дрыщѣвѣ, дек. бережанського, оо. I. Николай Сименовичъ зъ Бобулінець; II Роман Крашавовскій зъ Дрыщевѣ; III Емілій Петровичъ зъ Корчини. Б) На Волціївѣ, дек. роздольского, оо. I. Шпитко Іоанъ зъ Волцієва, II Николай Сенишинъ зъ Любинець. В) На Сасдовѣ, дек. олеського, оо. I. Симонъ Пітушевскій, капелляр зъ Задворя; II Григорій Гойвановичъ, капелляр зъ Милатина; III Павло Бачинський, капелляр зъ Красного; даліше

въ описі: 4) Юліанъ Велачковскій зъ Покрови-нинъ; 5) Николай Стрѣльбецькій зъ Яснівокъ; 6) Леонтій Лужницькій зъ Пенякі; 7) Карло Ванто-никъ зъ Бужка; 8) Віктор Гарухъ зъ Грабової; 9) Александеръ Темницькій, архікатедральний сотрудникъ. Г) На парохію Хотинъ, дек. ка-луского оо: I. Іларій Яновичъ, парохъ зъ Витви-цѣ; II Михаїл Олекой, капелляр зъ Грабовки; III Михаїл Марморовичъ, капелляр зъ Молодин-и; даліше въ описі: 4) Августинъ Лонкевичъ, завѣдатель Дубовиць, 5) Евгеній Левицькій, со-трудникъ зъ Гостова и 6) Юстинъ Підлісецькій, завѣдатель Путятинеца.

До испиту конкурсового допущенія оо. 1) Теодор Леоновичъ, 2) Евгеній Андрющовичъ, 3) Тадей Левицькій и 4) Никита Даїбъ.

Каноничну інституцію на кап. Кійдановъ, дек. чортківського, получивъ о. Іоанъ Димушев-скій.

Завѣданій до каноничной інституції на пар. Карлівъ, дек. снятинського, о. Іларій Кур-пякъ.

Увільнений отъ посади префекта архи-тадрального о. Павло Крушельницькій.

Переписка Редакціи и Администрації.

Вп. Дописуватель „За провинцію“. Съ про-ектомъ Вашимъ мы не годимся для того, що ува-жаемо користайшио рѣчю збогачувати нашу

Велика партія останківъ сукна (3 до 4 метри)

у всѣхъ краскахъ, на одя-
ги мужескі, на загортки,
жіночі мантії бѣ дощу,
на жіночі плащі — роз-
сылає за поспішлато за
останокъ по 3 гульд.

L. Storch, Вїпп.

Останки не до вподоби
принимається назадъ. Вздоръ
выезываются по присланію
10-крайцаревою маркою.
1061-29-52

Пошукуєся въ домъ священичій

Женщины

якого небудь вѣку, которая умѣла бѣ
удѣляти наукъ елементарнихъ и
докладної науки гри на форте-
піанѣ для одної девятилітньої дѣв-
чіни. (2-4)

Зголосиши прошу надсылати
до о. Іоана Допачинського, паро-
ха въ Выспѣ, поча Стрѣлика.

Оть трицятпяти лѣтъ заложена Торговля

В. СТАХЕВІЧА ВЪ ТЕРНОПОЛІ

поручає кромѣ богато устроеного
МАГАЗИНУ

рѣчей, ризъ, образовъ и книгъ церковныхъ

такожъ

ВЕЛИКІЙ СКЛАДЪ

ВЫРОБОВЪ ювелірскіхъ,
золотыхъ, срѣбныхъ, зъ хінського срѣбра

и ГОДИННИКОВЪ женевскіхъ
золотыхъ и срѣбnychъ.

По цѣнахъ найдешевшихъ.

БОЧОВКИ ВИНА

поручає

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯСКО-ТОКАЙСКІХЪ ВИНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА

927 (46-52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочовка Гегелійского столового . 2 зр. 10 кр.
1 " Гегелійского столового лу-
чошо якости 2 зр. 30 кр. и 2 " 50
1 " Гегелійского ароматичного 270 п. 3 " 50
1 " Самородного витравного . 4 зр. 30 кр.
1 " Ермелеки-Бакаторъ стол. 2 " "

Повыше наведеній цѣнъ розуміються вразъ
бочковкою окованою желѣзними обручами и
піченеными портомъ почтовымъ, такъ що благо-
жадній отбиратель бѣльничніхъ бѣльничніхъ
не поносять. Купуючи
вина особисто толькъ у
продукентівъ ручить за
здоровій добра, натураль-
най и лучший вина якъ зъ
Вершець, и просить о ла-
скавій замовленії.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, при ул. Коперника ч. 6.
має честь поручити Вч. П. Пу-
блициѣ и Вч. Духовенству свою

РОБОТНЮ

МУЖЕСКОЇ ОДЕЖІ

после найновішої моди, въ наяв-
лувшихъ товароў и по цѣнахъ якъ
найдешевшихъ, упрашуючи яко Ру-
сина о ласкай взгляды Вч. П. Т.
Шублики и Вч. Духовенства, пору-
чачеси ласкавому покровителю.

Всѣ ласкаві замовленія
виконуються въ найдеш-
евшомъ часѣ. (10-12)

І. Вайнъ

во Львовѣ, при ул. Коперника ч. 22

1102 поручас обѣй (5-12)

складъ образівъ олійнихъ и олійно-
друкованихъ: святыхъ, народныхъ
правобразій и т. п., якъ такожъ вели-
кій выборъ зеркалъ и рамъ золо-
ченыхъ, бароковихъ, листовихъ, ор-
хійнихъ и рѣзьбленихъ.

Пріймає такожъ образы олій-
ни и олійно друкованій до от-
ношення, натягненія и оправы въ
рамы, якъ такожъ рамы до зо-
ложенія по цѣнахъ якъ найдеш-
евшихъ.

Сплати ратами мъсичними,
такожъ въ мъсци якъ на провинції.

,Скошений цвѣтъ“

образокъ зъ галицкого житя

Василя Барвінка.

Цѣна 1 зр., съ пересылкою
1 зр. 20 кр.

Достати можна въ адми-
ністрації „Дѣла“ або въ
книгарні Ставроції.

Краски олійній

зовсімъ готовій до ужитку, до
мальованія дверей, оконъ, помостівъ, да-
ховъ, домовъ, огорожевихъ внарядовъ и
господарськихъ, внарядовъ робітничихъ
и т. д.

КРАСКИ

олійно-лянеровій и бурштиново-лянеровій
масу до запускання помостівъ
власного виробу, пайлішного рода

лянеръ до помостівъ,

лянеръ до підольнихъ таблиць
найдобривній

лянеры повозовій правдивій

англійскій зъ фабрикъ Wilkinson, New-
wood and Clark въ Лондонѣ, осінніхъ
рода лянеры до роботъ
внутрішніхъ, вільнихъ, фе-
ревес, осільза и шкіръ.

Краски сухі вояжії роди:

анідиновій, до крашення яєць
матерії, друкарські, бронзи (золотий поро-
шокъ), золото въ аркушахъ,
ростиний въ пльміні,
для перспективній,
тушовій акварелеві въ гузичкахъ и
лісочікахъ,

акварелевій въ трубочкахъ и
мушляхъ,
до мальовання порцелянъ,
олійний въ трубочкахъ до роботъ ар-
тистичніхъ.

Точило до писання, до гектограмъ,
чорнило, сині, чорні, до значен